

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 27 februari 1920 kl. 1/2 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggande av en kabel för riksledningar mellan Stockholm och Göteborg.

(4:e avd.)

1:o) I den till riksdagen den 7 januari 1920 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under år 1921 har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen under rubrik »utgifter för kapitalökning: bil. 1» fogade statsrådsprotokollet över civilärenden för nämnda dag, punkt 23, föreslagit riksdagen, bland annat, att i avbidan på den proposition, som kunde komma att avlåtas i ämnet, för anläggning av en kabel för riksledningar mellan Stockholm och Göteborg för år 1921 beräkna ett reservationsanslag av 10,000,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t uti en den 16 januari 1920 till riksdagen avlåten, till statsutskottet hänvisad proposition (nr 48), under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för anläggande av en kabel för riksledningar mellan Stockholm och Göteborg för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 10,000,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Uti årets statsverksproposition hava, i avvaktan på särskilda framställningar i ämnet, anslag beräknats såväl, såsom ovan nämnts, till anläggande av en telefonkabel mellan Stockholm och Göteborg som ock till elektrifiering av statsbanelinjen mellan samma städer. I förstnämnda

*Utskottets
yttrande.*

hänseende har förslag nu framlagts för riksdagen. Däremot synes det, enligt vad departementschefen upplyst, tvivelaktigt, huruvida frågan om elektrifieringen kan, såsom tidigare förebådats, förekomma vid årets riksdag.

På grund av ovannämnda båda spørsmåls nära samband med varandra hade det enligt utskottets mening varit önskligt, att desamma kunnat prövas i ett sammanhang. Vissa skäl föreligga emellertid för att frågan om telefonkabelns anläggande redan nu bör företagas till avgörande. Ett uppskov härmed synes, bland annat, kunna komma att avsevärt förminska möjligheterna att i god tid erhålla kabeln levererad, vilket i sin ordning skulle kunna medföra försening vid ett eventuellt genomförande av den ifrågasatta elektrifieringen, varå arbetena, åtminstone icke i större omfattning, kunna påbörjas, förrän de utefter järnvägslinjen uppsatta telefonledningarna hunnit undanskaffas. Och då, oavsett frågan om elektrifieringen av statsbanan Stockholm—Göteborg, kabelns anläggande kan anses påkallad för telefonrörelsens rationella bedrivande, har utskottet ansett sig böra tillstyrka, att riksdagen redan nu fattar slutlig ståndpunkt till förevarande spørsmål.

Trafiken å telegrafverkets riksledningar har, såsom i propositionen framhållits, särskilt under de senare åren varit stadd i en stadig ökning, och i samma mån som denna ökning fortgår erfordras nya ledningar, därest trafiken skall kunna på ett tillfredsställande sätt besörjas. Beträffande särskilt behovet av nya ledningar å den sträcka, där ifrågasatt kabel är avsedd att framdragas, nämligen Stockholm—Västerås—Örebro—Skövde—Göteborg, framgår av gjorda beräkningar, att minst en fördubbling av de nuvarande samtalsmöjligheterna inom de närmaste åren torde bli nödvändig. En utvidgning av ledningsnätet å denna sträcka synes därför oundviklig.

Det lämpligaste sättet för åstadkommande av den sålunda erforderliga utbyggnaden har befunnits vara anläggande utmed och under landsvägen av en kabel, som i sig skulle upptaga jämväl nu befintliga, utmed järnvägen förlagda telefonledningar. Ett utökande av sistnämnda utmed järnvägslinjen förlagda luftledningar kan nämligen endast med stora svårigheter äga rum, även om den ifrågasatta elektrifieringen icke kommer till stånd. Lösen av mark för stolplinjerna drager betydliga summor, stolparnas och ledningarnas underhåll bliver allt dyrare, ju flera trådar som äro upplagda, och på senaste tiden hava därjämte uppstått stora svårigheter att till skäligt pris anskaffa stolpar till erforderligt antal. Kabelledningar hava därför vid en sådan betydande trafik, varom här är fråga, befunnits ställa sig ur ekonomisk synpunkt avsevärt fördelaktigare.

Utskottet, som sålunda funnit den i ärendet lämnade utredningen giva vid handen lämpligheten av att ifrågavarande kabelanläggning inom den närmaste tiden kommer till utförande, har likväl, med hänsyn till de beräknade höga engångskostnaderna härför eller 20,000,000 kronor varav dock 6,000,000 kronor beräknas komma att täckas genom värdet av de nedtagna luftledningarna, ansett sig böra taga under övervägande, huruvida icke tillsvidare kabelanläggningens utförande kunde inskränkas till endast någon del av den föreslagna sträckan. Av vad i statsrådsprotokollet anförts och ytterligare under utskottets behandling av ärendet inhämtats, synes emellertid framgå, att ett dylikt tillvägagångssätt skulle medföra så stora olägenheter ur teknisk och ekonomisk synpunkt, att detsamma icke kan anses vara att förorda.

Med hänsyn till vad utskottet sålunda anført, har utskottet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för anläggande av en *kabel för riksledningar mellan Stockholm och Göteborg* för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 10,000,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Stockholm den 27 februari 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, J. Nilsson i Skottlandshus, N. A. Nilsson, H. F. Lamm, Ollas A. Ericsson, H. M. Bäckström, J. L. Widell, C. G. Ekman, O. U. B. Olsson, E. A. Hallin och F. L. Lindqvist samt

från andra kammaren: herrar J. B. Eriksson i Grängesberg, A. Wiklund i Brattfors, J. Jönsson i Revinge, P. Nilsson i Bonarp, S. Bengtsson i Norup, P. A. Hansson i Stockholm, P. B. Nilsson i Landeryd, W. Bäckström, C. R. Jansson i Falun, A. J. Andersson i Gävle, O. Nilsson i Örebro och J. D. Norman.